

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони
здоров'я України

14 липня 2022 року № 1219

ПРИМІРНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти:	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність:	Інфекційні хвороби
Попередня освіта:	Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»

Видання офіційне

Київ – 2022

РОЗРОБНИКИ ПРИМІРНОЇ ПРОГРАМИ

Група експертів МОЗ з деяких питань проходження інтернатури за спеціальністю «Інфекційні хвороби» склад якої затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 листопада 2021 року № 2390.

ЮРКО Катерина Володимирівна	завідувач кафедри інфекційних хвороб Харківського національного медичного університету, голова групи експертів;
АНДРЕЙЧИН Михайло Антонович	завідувач кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, член-кореспондент Національної академії медичних наук України;
ГОЛУБОВСЬКА Ольга Анатоліївна	завідувач кафедри інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;
ДУДА Олександр Костянтинівич	завідувач кафедри інфекційних хвороб Національного університету України імені П. Л. Шупика;
МОРОЗ Лариса Василівна	завідувач кафедри інфекційних хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;
ПРИШЛЯК Олександра Ярославівна	завідувач кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Івано-Франківського національного медичного університету;
РЯБОКОНЬ Олена В'ячеславівна	завідувач кафедри інфекційних хвороб Запорізького державного медичного університету;
ЧЕМИЧ Микола Дмитрович	завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією Сумського державного університету (за згодою).

Фахову експертизу примірної програми проводили:

ГОЛУБ Оксана Борисівна	Завідувачка відділення венерології та ВІЛ/СНІДу КНП КОР «Київський обласний шкірно-венерологічний диспансер», головний позаштатний спеціаліст ДООЗ КОВА з інфекційних хвороб, експерт групи МОЗ за напрямками «Інфекційні хвороби. Дитячі інфекційні хвороби»
------------------------------	---

ВОЛОХА Алла Петрівна	Завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб та дитячої імунології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, експерт групи МОЗ за напрямками «Інфекційні хвороби. Дитячі інфекційні хвороби»
----------------------------	--

Примірну програму розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні групи експертів та інших фахових експертів зі спеціальності «Інфекційні хвороби».

Вступ

До інтернатури за спеціальністю «Інфекційні хвороби» зараховують випускників закладів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» і 228 «Педіатрія», які отримали диплом про другий (магістерський) ступінь вищої освіти.

Метою інтернатури є формування та вдосконалення професійних компетенцій лікаря-спеціаліста в умовах надання первинної, спеціалізованої, високотехнологічної, медико-соціальної та паліативної медичної допомоги.

Основним завданням інтернатури є підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки лікарів-інтернів, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом «Інфекційні хвороби». Після закінчення інтернатури лікарю-інтерну присвоюють звання «лікар-інфекціоніст».

Програма підготовки триває 2 роки (22 місяці) та складається з двох частин: освітньої та практичної. Освітня частина інтернатури проводиться в закладі вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів. Тривалість освітньої частини інтернатури складає три місяці за один рік навчання (усього 6 місяців). Практична частина інтернатури тривалістю 14 місяців проводиться на базі стажування лікарів-інтернів. Початок програми підготовки в інтернатурі з 01 серпня на базі стажування, закінчення – 30 червня наступного року.

За період підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти відповідними компетенціями, знаннями та навичками, які визначені індивідуальним навчальним планом та програмою підготовки в інтернатурі.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних і практичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних лікарю-інфекціоністу для самостійної роботи й надання кваліфікованої допомоги хворим. Основним блоком програми є курс (освітній компонент) – самостійна частина програми, в якій подано теоретичну інформацію з певного розділу інфекційних хвороб або суміжних дисциплін. Основну частину програми складають 17 освітніх компонентів. У програмі також передбачені підготовка за суміжними дисциплінами: медицина невідкладних станів, фтизіатрія, епідеміологія.

До додаткової програми включено курси (обов'язкові та вибіркові освітні компоненти) з військово-медичної та військово-спеціальної підготовки, медичного права, медичної психології. Для виконання програми підготовки передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів. Лекційні години складають до 5 % від загального обсягу навчальних годин. З найбільш актуальних тем програми лікарі-інтерни пишуть реферати (6-8 за рік), які обговорюють на семінарських заняттях.

Теоретична (освітня) підготовка передбачає обов'язкове відвідування лекцій, практичних і семінарських занять, підготовку рефератів, участь у науково-практичних, клінічних і патологоанатомічних конференціях, відвідування засідань наукового товариства. Практична підготовка спеціалістів передбачає курацію та клінічний розгляд хворих, участь у консилиумах, консультаціях, оволодіння

практичними навичками. Самостійну позааудиторну роботу (вивчення рекомендованої літератури, періодичних видань, аналіз архівних матеріалів базового закладу охорони здоров'я тощо) лікар-інтерн виконує в бібліотеці навчального закладу, навчальних кабінетах, лабораторіях, комп'ютерних класах із доступом до мережі Інтернет.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Інфекційні хвороби
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и)	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: А: Має знання, описує. В: Виконує, керує, демонструє під наглядом. С: Виконує, керує, демонструє самостійно. Д: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

Обсяг програми	2 роки. 114,4 кредитів ЄКТС (3432 годин, з них освітня частина – 936 годин, практична частина – 2496 годин)
-----------------------	--

Роки навчання	Початок навчання/проходження інтернатури			Закінчення навчання/проходження інтернатури		
	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація
1-й	01 вересня	01 серпня 01 грудня		30 листопада	30 серпня 30 червня	
2-й	01 грудня 01 червня	01 серпня 01 лютого		31 січня 30 червня	30 листопада 31 травня	Червень

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 22 місяці (3432 годин) (114,4 кредитів ECTS).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 6 місяців (936 годин, 31,2 кредити ECTS), три місяці щорічно (15,6 кредитів ECTS на рік).

Практична частина: (бази стажування) 11 місяців (2496 годин, 83,2 кредитів ECTS).

Рік підготовки	МІСЯЦІ											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	Б	Б	Б	Б	К	К	Б	Б	Б	Б	К	В
III-й												

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки - навчання на кафедрі;

В – відпустка.

III. ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗKOBИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, що передбачає переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК 3. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК 4. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК 5. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК 6. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 7. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК 8. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти та ін.).</p> <p>ЗК 9. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p>
Професійні компетентності (ПК)	<p>ПК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта та аналізувати клінічні дані.</p> <p>ПК 2. Спроможність призначати план обстеження та інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ПК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p>

	<p>ПК 4. Спроможність проводити диференційну діагностику.</p> <p>ПК 5. Спроможність лікувати пацієнта з інфекційним захворюванням.</p> <p>ПК 6. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами незалежно від віку, статі, раси, релігії, орієнтації, соціального та фінансового стану.</p> <p>ПК 7. Знати показання, протипоказання, побічні дії препаратів, які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.</p> <p>ПК 8. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування інфекційних хвороб та їх ускладнень у дорослих осіб, зокрема в період вагітності та у пацієнтів старших вікових категорій.</p>
--	--

IV. ЗМІСТ ОBOB'ЯЗKОВИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Курс 1	ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ІНФЕКЦІЙНИМ ХВОРИМ В УКРАЇНІ	
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо основ законодавства України про охорону здоров'я, організації інфекційної служби; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.	
	Знання	Уміння
	<p>1. Знати чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; основи права в медицині.</p> <p>2. Знати закони України, накази МОЗ та інші нормативні документи, що регулюють роботу інфекційної служби.</p> <p>3. Знати особливості організації інфекційної служби і основні напрями в боротьбі з інфекційними хворобами.</p> <p>4. Знати особливості та принципи організації стаціонарної допомоги інфекційним хворим.</p>	<p>1. Уміти керуватися чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію медичної допомоги інфекційним хворим.</p> <p>2. Уміти організувати стаціонарну допомогу інфекційним хворим.</p> <p>3. Уміти організувати амбулаторно-поліклінічну допомогу інфекційним хворим.</p> <p>4. Уміти організувати медичну допомогу населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій з особливо</p>

<p>5. Знати особливості та принципи організації амбулаторно-поліклінічної допомоги інфекційним хворим, кабінету інфекційних захворювань.</p> <p>6. Знати принципи проведення санітарно-просвітницької роботи та гігієнічного виховання населення.</p> <p>7. Знати основні напрямки боротьби з інфекційними хворобами в сучасних умовах.</p> <p>8. Знати особливості організації медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій, пов'язаних з особливо небезпечними інфекціями.</p> <p>9. Знати права, обов'язки і відповідальність лікаря-інфекціоніста.</p> <p>10. Знати принципи біоетики та доказової медицини в роботі лікаря-інфекціоніста.</p>	<p>небезпечних інфекцій.</p> <p>5. Уміти розробляти план профілактичних і протиепідемічних заходів.</p> <p>6. Уміти застосувати принципи біоетики та доказової медицини в роботі лікаря-інфекціоніста.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти вести медичну документацію.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p>
---	---

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Визначати необхідність госпіталізації	C	***
2	Оформляти медичну документацію (історія хвороби, екстрене повідомлення, статистичний талон, речова квитанція тощо)	D	***
3	Організувати та вести осередок інфекції вдома	C	***

Курс 2	ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо інфекційного процесу, загальних питань етіології, епідеміології, класифікації, діагностики, лікування та профілактики інфекційних захворювань, причин виникнення та профілактики внутрішньолікарняних інфекцій, загальних підходів до реабілітації та диспансеризації хворих (реконвалесцентів); оволодіти

Відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.	
Знання	Уміння
<p>1. Знати загальну патологію інфекцій, закономірності розвитку інфекційного процесу, механізми імунітету та алергії, вікові особливості перебігу інфекційних хвороб.</p> <p>2. Знати сучасну еволюцію і зміну структури інфекційних захворювань.</p> <p>3. Знати епідемічний процес, його особливості, ланки.</p> <p>4. Знати сучасну міжнародну класифікацію інфекційних хвороб і особливості тих класифікацій інфекцій, що побудовані за іншими принципами (класифікація за Л.В. Громашевським, етіологічна тощо).</p> <p>5. Знати хвороби, які регулюються Міжнародними медико-санітарними правилами 2005 р. (особливо небезпечні, карантинні, конвенційні хвороби), поняття про біобезпеку та біологічну зброю.</p> <p>6. Знати загальні принципи і методи діагностики інфекційних хвороб.</p> <p>7. Знати принципи та загальні підходи до терапії інфекційних хворих на догоспітальному та госпітальному етапах.</p> <p>8. Знати причини виникнення внутрішньолікарняних інфекцій, поняття про інфекційний контроль, його мету та засоби, причини протимікробної резистентності та шляхи її подолання.</p> <p>9. Знати загальні підходи до реабілітації та диспансеризації хворих на інфекційні захворювання.</p> <p>10. Знати принципи профілактики інфекційних хвороб, протиепідемічні заходи, визначення тривалості карантину.</p>	<p>1. Уміти встановлювати діагноз згідно з клінічною класифікацією та МКХ-11.</p> <p>2. Уміти виявляти джерело інфекції, встановлювати механізм зараження, шляхи та фактор передачі.</p> <p>3. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим з інфекційною патологією, в тому числі швидко і невідкладно.</p> <p>4. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування інфекційних хвороб, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>5. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>6. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування інфекційних хворих.</p> <p>7. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p>

<p>11. Знати показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>12. Знати роботу лікарсько-консультативної та медико-соціальної експертної комісії.</p> <p>13. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>14. Знати матеріали сучасної наукової літератури та науково-практичної періодики за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>			
Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	***
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	С	***
3	Визначати та обґрунтовувати попередній клінічний, супутній діагнози	С	***
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	С	***
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	С	***
6	Проводити диференційний діагноз	С	***
7	Визначати необхідність госпіталізації	С	***
8	Визначати заключний діагноз	С	***
9	Призначати лікування інфекційному хворому: дієтотерапія, етіотропне, специфічне, патогенетичне, симптоматичне	С	***
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-	В	20-40

	трудова експертиза		
Курс 3	ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо імунопрофілактики інфекційних хвороб; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
	Знання	Уміння	
	<p>1. Знати питання організації проведення імунопрофілактики в Україні (статті Конституції України та чинних законів України, основні накази МОЗ України, що регулюють проведення імунопрофілактики і туберкулінодіагностики).</p> <p>2. Знати теоретичні основи імунопрофілактики, її види (активна, пасивна).</p> <p>3. Знати класифікацію препаратів для імунопрофілактики та вимоги до них.</p> <p>4. Знати календар профілактичних щеплень в Україні, види вакцинації (за віком, за епідемічними показаннями тощо).</p> <p>5. Знати протипоказання до проведення вакцинації.</p> <p>6. Знати побічні реакції вакцинації, заходи їх профілактики.</p> <p>7. Знати особливості проведення імунопрофілактики в осіб з порушенням стану здоров'я та при особливих станах (зокрема вагітних, ВІЛ-інфікованих осіб тощо).</p> <p>8. Знати поняття рекомендованої вакцинації, вакцинації мандрівників, особливості імунопрофілактики окремих інфекцій, зокрема коронавірусної інфекції, грипу, вірусних гепатитів А та В, дифтерії, правця, сказу, жовтої гарячки тощо.</p>	<p>1. Уміти керуватися чинним законодавством України, наказами МОЗ України, що регулюють проведення імунопрофілактики.</p> <p>2. Уміти організувати та проводити вакцинацію населення.</p> <p>3. Уміти визначати показання та протипоказання до імунопрофілактики.</p> <p>4. Уміти організовувати та проводити консультації пацієнтів.</p> <p>5. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу, зокрема швидко і невідкладну.</p> <p>6. Уміти за необхідності використовувати різні канали інформування, працювати із засобами масової інформації в разі виникнення кризових ситуацій.</p> <p>7. Уміти застосувати принципи біоетики та доказової медицини.</p> <p>8. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>9. Уміти вести медичну документацію.</p> <p>10. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p>	

Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	2-4
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження пацієнта	С	2-4
3	Визначати показання та протипоказання до проведення профілактичних щеплень	С	2-4
4	Уведення антитоксичних сироваток і імуноглобулінів	С	0-2
Курс 4	ОСНОВНІ КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ ТА СИНДРОМИ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБАХ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо семіотики інфекційних хвороб; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
	Знання	Уміння	
	<p>1. Знати патогенез і клінічні прояви інфекційних захворювань.</p> <p>2. Знати поняття термінів «симптом» і «синдром».</p> <p>3. Знати основні клінічні синдроми: інтоксикаційний, дегідратаційний, гепатолієнальний, діарейний, респіраторний, менінгеальний, судомний, артралгічний, лімфаденопатії, жовтяничний, екзантеми й енантеми.</p> <p>4. Знати типи та диференційну діагностику гарячок.</p> <p>5. Знати види та диференційну діагностику екзантем.</p>	<p>1. Уміти виділяти патогномонічні, опорні та допоміжні симптоми захворювання.</p> <p>2. Уміти виділяти провідні симптоми захворювання.</p> <p>3. Уміти об'єднувати виявлені симптоми у синдроми.</p> <p>4. Уміти проводити диференційну діагностику залежно від виявлених симптомів.</p> <p>5. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>6. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p>	

Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	***
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	С	***
3	Визначати та обґрунтовувати синдромальний і попередній діагнози	С	***
4	Проводити диференційний діагноз	С	***
Курс 5	ІНФЕКЦІЇ ТА ІНВАЗІЇ З ПЕРЕВАЖНО ФЕКАЛЬНО-ОРАЛЬНИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при інфекційних хворобах із переважно фекально-оральним механізмом зараження; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
	Знання	Уміння	
	1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез інфекційних хвороб із переважно фекально-оральним механізмом зараження (черевний тиф і паратифи А, В, С, сальмонельоз, харчові токсикоінфекції, шигельоз, ботулізм, вірусні діареї, ешерихіози, кишковий ерсиніоз, псевдотуберкульоз, кампілобактеріоз, протозойні інвазії кишечника (амебiaz, балантидіаз, лямбліоз, криптоспоридіоз), гельмінтози (клас нематодози: ентеробіоз, аскаридоз, трихоцефальоз, стронгілоїдоз, анкілостомідози,	1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну. 2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини. 3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів. 4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих. 5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та	

<p>трихінельоз; клас цестоدوزи: теніаринхоз, теніоз, гіменолепідоз, дифілоботріоз, ехінококоз, альвеококоз, цистицеркоз; клас трематодози: опісторхоз, фасціольоз, клонорхоз, парагоніоз).</p> <p>2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики інфекційних хвороб із переважно фекально-оральним механізмом зараження та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>5. Знати лікування невідкладних станів при інфекційних хворобах із переважно фекально-оральним механізмом зараження, етіотропну, специфічну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>6. Знати заходи профілактики інфекційних хвороб із переважно фекально-оральним механізмом зараження, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.</p> <p>7. Знати поняття «діарея мандрівників». Етіологія, епідеміологія, особливості надання медичної допомоги.</p> <p>8. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>9. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p>	<p>санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
--	--

10. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.			
11. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.			
Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	C	25-40
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	C	25-40
3	Визначати та обґрунтовувати попередній клінічний, супутній діагнози	C	25-40
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	C	25-40
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	C	25-40
6	Проводити диференційний діагноз	C	25-40
7	Визначати необхідність госпіталізації	C	25-40
8	Визначати заключний діагноз	C	25-40
9	Призначати лікування хворому з інфекційною хворобою з переважно фекально-оральним механізмом зараження: дієтотерапія, етіотропне, специфічне, патогенетичне, симптоматичне	C	25-40
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудоу експертизу	B	2-4
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	25-40

12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі, випорожнень (копрограма)	C	25-40
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень	C	2-5
14	Оцінювати результати бактеріологічного дослідження випорожнень, блювотних мас, крові, сечі, жовчі	C	2-10
15	Оцінювати результати паразитоскопічного дослідження випорожнень, жовчі (протозоози, гельмінтози), зокрема овогельмінтоскопії	B	2-4
16	Оцінювати результати серологічних досліджень	C	5-10
17	Оцінювати результати ультразвукового дослідження	B	2-6
18	Оцінювати результати електрокардіографічного дослідження	B	2-6
19	Оцінювати результати променевих методів дослідження	C	5-10
20	Внутрішньовенне введення лікарських засобів	D	5-10
21	Узяття матеріалу (випорожнення, сеча, жовч, кров) для бактеріологічного дослідження	D	2-10
22	Узяття крові для серологічного дослідження	D	5-10
23	Промивання шлунка та кишечника	C	5-10
24	Дуоденальне та шлункове зондування	C	2-4
25	Проведення внутрішньошкірної алергічної проби	C	5-10
26	Проведення ректороманоскопії	C	2-5
27	Катетеризація сечового міхура	C	2-5
28	Уведення антитоксичних сироваток і імуноглобулінів	C	1-2
29	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при дегідратаційному шоці	C	2-4
30	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при септичному шоці	C	2-4
31	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при анафілактичному шоці	C	0-1
32	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при кишковій кровотечі	C	0-1

Курс 6	ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ	
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики вірусних гепатитів; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.	
	Знання	Уміння
	<p>1. Знати організацію медичної допомоги хворим на гострі та хронічні вірусні гепатити, в тому числі швидкої й невідкладної.</p> <p>2. Знати анатомо-фізіологічні особливості печінки і жовчних шляхів.</p> <p>3. Знати етіологію вірусних гепатитів А, В, С, D, E, G.</p> <p>4. Знати епідеміологію та патогенез вірусних гепатитів залежно від етіології.</p> <p>5. Знати класифікацію вірусних гепатитів.</p> <p>6. Знати клінічні особливості перебігу гострих та хронічних вірусних гепатитів.</p> <p>7. Знати клінічні особливості перебігу гострих та хронічних вірусних мікст-гепатитів.</p> <p>8. Знати диференційну діагностику вірусних гепатитів.</p> <p>9. Знати диференційну діагностику жовтяниць.</p> <p>10. Знати наслідки вірусних гепатитів.</p> <p>11. Знати принципи лікування гострих та хронічних вірусних гепатитів.</p> <p>12. Знати особливості ведення вагітної з жовтяницею.</p> <p>13. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики вірусних гепатитів.</p> <p>14. Знати тактику лікування та правила виписки зі стаціонару.</p> <p>15. Знати лікування невідкладних</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладно.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p>

<p>станів при вірусних гепатитах, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>16. Знати заходи профілактики вірусних гепатитів, зокрема імунопрофілактики, організацію протиепідемічних заходів.</p> <p>17. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>18. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>19. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	
---	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	25-40
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	С	25-40
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, клінічний, супутній діагнози	С	25-40
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	С	25-40
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	С	25-40
6	Проводити диференційний діагноз	С	25-40
7	Визначати необхідність госпіталізації	С	25-40

8	Визначати заключний діагноз	C	25-40
9	Призначати лікування хворому на вірусний гепатит: дієтотерапія, етіотропне, патогенетичне, симптоматичне	C	25-40
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудова експертизу	B	2-4
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	25-40
12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі	C	25-40
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень	C	25-50
14	Внутрішньовенне введення лікарських засобів	D	5-10
15	Узяття крові для серологічного дослідження	D	5-10
16	Оцінювати результати серологічних досліджень, зокрема імуноферментного аналізу, полімеразної ланцюгової реакції, зокрема в режимі реального часу	C	25-40
17	Оцінювати результати ультразвукового дослідження, зокрема еластографії печінки	B	25-40
18	Оцінювати результати електрокардіографічного дослідження	B	2-6
19	Оцінювати результати методів експрес-діагностики	D	5-10
20	Оцінювати результати променевих методів дослідження	B	5-10
21	Застосовувати клінічні калькулятори он-лайн, зокрема для діагностики цирозу печінки (за індексом APRI та ін.), розрахунку швидкості клубочкової фільтрації, або кліренсу креатиніну, (за формулою Cockcroft-Gault) тощо	D	5-10
22	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій печінковій недостатності	C	2-4
23	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при печінковій комі	B	0-1
24	Здійснювати диспансерний нагляд за реконвалесцентами	C	5-10

25	Надавати рекомендації під час виписки щодо режиму та дієти	С	25-40
Курс 7		ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ З ПОВІТРЯНО-КРАПЛИННИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ	
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при інфекційних хворобах із повітряно-краплинним механізмом зараження; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
Знання		Уміння	
<p>1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез інфекційних хвороб із повітряно-краплинним механізмом зараження (грип, гострі респіраторні вірусні інфекції (парагрип, аденовірусна інфекція, риновірусна інфекція, реовірусна інфекція, респіраторно-синцитіальна інфекція, коронавірусна інфекція (тяжкий гострий респіраторний синдром (SARS), MERS, COVID-19), бокавірусна інфекція, метаневмовірусна інфекція), атипові пневмонії (респіраторний мікоплазмоз, респіраторний хламідіоз, орнітоз, легіонельоз, пневмоцистоз), герпесвірусні інфекції (захворювання, спричинені вірусами простого герпесу (HSV-1/2), вітряна віспа та оперізувальний герпес (VZV), захворювання, спричинені вірусом Епштейна-Барр (EBV-інфекція), цитомегаловірусна інфекція (CMV), раптова екзантема (HHV-6), синдром хронічної втоми (HHV-7), саркома Капоши (HHV-8)), «дитячі» інфекційні хвороби у дорослих (кір, краснуха, епідемічний паротит, кашлюк, паракашлюк, парвовірусна інфекція), бактерійні крапельні інфекції (тонзиліт, дифтерія, скарлатина).</p>		<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>	

2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення та наслідки, зокрема фетальний синдром краснухи.

3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики інфекційних хвороб із повітряно-краплинним механізмом зараження та їх ускладнень, диференційну діагностику.

4. Знати тактику лікування та правила виписки.

5. Знати лікування невідкладних станів при інфекційних хворобах із повітряно-краплинним механізмом зараження, етіотропну, специфічну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.

6. Знати заходи профілактики (імунопрофілактики) інфекційних хвороб із повітряно-краплинним механізмом зараження, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.

7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.

8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.

9. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.

10. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.

Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	C	40-65
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	C	40-65
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, клінічний, супутній діагнози	C	40-65
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	C	40-65
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	C	40-65
6	Проводити диференційний діагноз	C	40-65
7	Визначати необхідність госпіталізації	C	40-65
8	Визначати заключний діагноз	C	40-65
9	Призначати лікування хворому: дієтотерапія, етіотропне, специфічне, патогенетичне, симптоматичне	C	40-65
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудова експертизу	B	6-12
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	40-65
12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі, ліквору, мокротиння	C	40-65
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень	C	7-12
14	Оцінювати результати бактеріологічного дослідження мокротиння, крові, сечі, ліквору, слизу з ротоглотки, зокрема мазок на збудника дифтерії	C	5-10

15	Оцінювати результати серологічних досліджень	C	8-15
16	Оцінювати результати методів експрес-діагностики, імуноферментного аналізу, полімеразної ланцюгової реакції, зокрема в режимі реального часу	C	15-25
17	Оцінювати результати ультразвукового дослідження	B	10-15
18	Оцінювати результати електрокардіографічного дослідження	B	5-10
19	Оцінювати результати променевих методів дослідження	C	20-40
20	Внутрішньовенне введення лікарських засобів	D	5-10
21	Узяття матеріалу (кров, змиви-відбитки слизової оболонки носоглотки) для бактеріологічного та вірусологічного досліджень	D	5-10
22	Застосовувати швидкі тести для діагностики грипу, коронавірусної хвороби, зокрема швидкий тест на визначення антигену SARS-CoV-2	D	5-10
23	Узяття матеріалу зі слизової оболонки мигдаликів і носа для бактеріоскопічного та бактеріологічного дослідження на дифтерію	D	5-10
24	Узяття крові для серологічного дослідження	D	5-10
25	Проведення внутрішньошкірної алергічної проби	C	5-10
26	Проведення спинномозкової пункції	C	2-5
27	Катетеризація сечового міхура	C	2-5
28	Уведення антитоксичних сироваток і імуноглобулінів	C	1-2
29	Проведення плевральної пункції	B	0-1
30	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при септичному шоці	C	2-4
31	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при набряку легень	C	2-4
32	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при набряку гортані	C	2-4
33	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій дихальній недостатності	C	2-4
34	Надавати невідкладну допомогу при	C	5-10

	гіпертермії		
35	Проведення штучного дихання методом «рот у рот»	С	0-1
36	Проведення конікотомії	В	0-1
37	Проведення огляду ЛОР-органів	С	25-50
38	Наглядати за осередком інфекції вдома	С	4-6
39	Визначати показання та протипоказання до проведення профілактичних щеплень	С	7-12
Курс 8	ТРАНСМІСИВНІ ІНФЕКЦІЇ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при трансмісивних інфекціях; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
	Знання	Уміння	
	<p>1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез трансмісивних інфекцій і інвазій: рикетсіози (епідемічний висипний тиф та хвороба Бріла, ендемічний (щурячий, блошиний) висипний тиф, Ку-гарячка, кліщовий пароксизмальний рикетсіоз, марсельська гарячка, везикульозний рикетсіоз, північно-азіатський кліщовий рикетсіоз, гарячка цуцугамуші), бартонельози (хвороба Карріона, Волинська гарячка, хвороба від котячих подряпин), ерліхіози (гранулоцитарний анаплазмоз людини, моноцитарний ерліхіоз людини), трипаносомози (африканський трипаносомоз, американський трипаносомоз), системний кліщовий бореліоз, малярія, лейшманіози (вісцеральний лейшманіоз, шкірний лейшманіоз), бабезіоз, дифіляріоз, філяріози (вухереріоз, лоаоз, онхоцеркоз, мансонельоз).</p> <p>2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p>	

<p>залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики трансмісивних інфекцій та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>5. Знати лікування невідкладних станів при трансмісивних інфекціях, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>6. Знати заходи профілактики трансмісивних інфекцій, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.</p> <p>7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>9. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>10. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
---	---

Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта	С	2-8

2	Проводити диференційний діагноз	C	2-8
3	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі	C	2-8
4	Оцінювати результати біохімічних досліджень	C	2-8
5	Оцінювати результати паразитоскопічного дослідження (товста крапля крові, мазок крові)	C	2-8
6	Оцінювати результати серологічних досліджень	C	2-8
7	Узяття крові для серологічного дослідження	D	2-4
8	Приготування товстої краплі крові, мазка крові, дослідження їх на збудника малярії	C	2-8
9	Визначення групи крові за системою АВО, резус-фактора	C	1-4
10	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при малярійній комі	B	0-2
11	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострому внутрішньосудинному гемолізі	B	0-2

Курс 9	ЗООНОЗНІ ІНФЕКЦІЇ		
---------------	--------------------------	--	--

Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при зоонозних інфекціях; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.
-----------------------	---

Знання	Уміння
<p>1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез зоонозних інфекцій (бруцельоз, геморагічні гарячки (геморагічна гарячка Крим-Конго, Омська геморагічна гарячка, гарячка денге, хантавірусна інфекція: геморагічна гарячка з нирковим синдромом, ханта вірусний кардіопульмональний синдром, геморагічна гарячка долини Ріфт-Валлі, москітна гарячка), сибірка, токсоплазмоз, туляремія, коксієльоз, сап, меліюїдоз, ящур, лептоспіроз).</p> <p>2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладно.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей</p>

<p>залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики зоонозних інфекцій та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати особливості діагностично-лікувального підходу до токсоплазмозу як до інвазії, що належить до TORCH-комплексу.</p> <p>5. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>6. Знати лікування невідкладних станів при зоонозних інфекціях, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>7. Знати заходи профілактики зоонозних інфекцій, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.</p> <p>8. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>9. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>10. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>11. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
--	---

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості)

			визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	C	5-10
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	C	5-10
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, супутній діагнози	C	5-10
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	C	5-10
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	C	5-10
6	Проводити диференційний діагноз	C	5-10
7	Визначати необхідність госпіталізації	C	5-10
8	Визначати заключний діагноз	C	5-10
9	Призначати лікування: дієтотерапія, етіотропне, специфічне, патогенетичне, симптоматичне	C	5-10
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудова експертизу	B	2-4
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	5-10
12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі	C	5-10
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень (сечовина, креатинін, коагулограма, білірубін, трансамінази тощо)	C	5-10
14	Оцінювати результати методів експрес-діагностики, імунофлуоресцентного та імуноферментного методів (зокрема з визначенням авідності антитіл), полімеразної ланцюгової реакції в режимі реального часу	C	5-10
15	Оцінювати результати серологічних досліджень	C	5-10
16	Оцінювати результати ультразвукового дослідження	B	2-6

17	Оцінювати результати електрокардіографічного дослідження	B	2-6
18	Оцінювати результати променевого методів дослідження	B	2-6
19	Застосовувати клінічні калькулятори он-лайн, зокрема для розрахунку швидкості клубочкової фільтрації, або кліренсу креатиніну (за формулою Cockcroft-Gault), тощо	D	5-10
20	Внутрішньовенне введення лікарських засобів	D	5-10
21	Узяття матеріалу (випорожнення, сеча, кров тощо) для вірусологічного дослідження	D	2-6
22	Узяття крові для серологічного дослідження	D	5-10
23	Проведення спинномозкової пункції	C	0-2
24	Проведення внутрішньошкірної алергічної проби	C	2-4
25	Діагностувати та надавати допомогу при інфекційно-токсичному (септичному) шоці	C	2-5
26	Катетеризація сечового міхура	C	2-5
27	Діагностувати та надавати допомогу при гострій нирковій недостатності	C	1-2
28	Діагностувати та надавати допомогу при геморагічному синдромі (ДВЗ-синдром)	C	1-2
29	Діагностувати та надавати допомогу при уремичній комі	B	0-2

Курс 10	РАНОВІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ	
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при ранових інфекційних хворобах; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.	
	Знання	Уміння
	1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез ранових інфекційних хвороб (правець, сказ, бешиха, еризипелоїд, лепра, паравакцина). 2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості	1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну. 2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини. 3. Уміти здійснювати нагляд за

<p>хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики ранових інфекційних хвороб та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>5. Знати лікування невідкладних станів при ранових інфекціях, етіотропну, специфічну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>6. Знати заходи профілактики ранових інфекцій, організацію протиепідемічних заходів.</p> <p>7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>9. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>10. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
--	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез),	С	2-8

	аналізувати клінічні дані		
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	C	2-8
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, супутній діагнози	C	2-8
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	C	2-8
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	C	2-8
6	Проводити диференційний діагноз	C	2-8
7	Визначати необхідність госпіталізації	C	2-8
8	Визначати заключний діагноз	C	2-8
9	Призначати лікування: дієтотерапія, етіотропне, специфічне, патогенетичне, симптоматичне	C	2-8
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудова експертизу	B	2-4
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	2-8
12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі	C	2-8
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень (сечовина, креатинін, коагулограма, білірубін, трансамінази тощо)	C	2-8
14	Оцінювати результати методів експрес-діагностики, імунофлуоресцентного та імуноферментного аналізу	C	0-4
15	Уводити антитоксичну сироватку та імуноглобулін	C	0-4
16	Діагностувати та надавати допомогу при судомному синдромі	C	0-2
17	Діагностувати та надавати допомогу при гіпертермічному синдромі	C	2-4
18	Проводити закритий масаж серця	C	0-1

Курс 11	ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ, КАРАНТИННІ ІНФЕКЦІЇ	
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при особливо небезпечних, карантинних інфекційних хворобах; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.	
	Знання	Уміння
	<p>1. Знати хвороби, які регулюються Міжнародними медико-санітарними правилами 2005 р. (особливо небезпечні, карантинні, конвенційні хвороби), поняття про біобезпеку та біологічну зброю.</p> <p>2. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез карантинних інфекційних хвороб(холера, чума, особливо небезпечні геморагічні гарячки: Ебола, Ласса, Марбург, жовта, натуральна та зоонозна мавпяча віспа).</p> <p>3. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>4. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики карантинних інфекцій та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>5. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>6. Знати лікування невідкладних станів при карантинних інфекціях, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>7. Знати заходи профілактики карантинних інфекцій, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.</p> <p>8. Знати правила реабілітації й</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p> <p>13. Уміти організувати медичну допомогу населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій з особливо</p>

<p>диспансеризації, методи визначення непрацездатності.</p> <p>9. Знати особливості організації медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій, пов'язаних з особливо небезпечними інфекціями.</p> <p>10. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>11. Знати права, обов'язки і відповідальність лікаря-інфекціоніста.</p> <p>12. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>13. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>небезпечних інфекцій.</p> <p>14. Уміти розробляти план профілактичних і протиепідемічних заходів.</p>
--	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Одягати протичумний костюм	D	5-10
2	Проводити екстрену профілактику, зокрема холери	D	0-2
3	Відбирати проби для дослідження на холеру	D	2-4
4	Діагностувати та надавати допомогу при дегідратаційному шоці	C	1-2

Курс 12	НЕЙРОІНФЕКЦІЇ ТА ІНФЕКЦІЇ З ПЕРВАЖНИМ УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при нейроінфекціях та інфекціях із переважним ураженням нервової системи; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.

Знання	Уміння
<p>1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез нейроінфекцій та інфекцій із переважним ураженням нервової системи (менінгококова інфекція, пневмококова інфекція, гарячка Західного Нілу, арбовірусні енцефаліти (кліщовий енцефаліт, японський енцефаліт), поліомієліт, ентеровірусні захворювання Коксаки та ЕСНО).</p> <p>2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики нейроінфекцій та їх ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>5. Знати лікування невідкладних станів при нейроінфекціях, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>6. Знати заходи профілактики нейроінфекцій, організацію протиепідемічних заходів, визначення тривалості карантину.</p> <p>7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>9. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>10. Знати сучасну наукову</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладно.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>

літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.			
Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	C	10-20
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	C	10-20
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, супутній діагнози	C	10-20
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	C	10-20
5	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	C	10-20
6	Проводити диференційний діагноз	C	10-20
7	Визначати необхідність госпіталізації	C	10-20
8	Визначати заключний діагноз	C	10-20
9	Призначати лікування: дієтотерапія, етіотропне, патогенетичне, симптоматичне	C	10-20
10	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудову експертизу	B	4-6
11	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	D	10-20
12	Оцінювати результати клінічного аналізу крові, сечі, ліквору	C	10-20
13	Оцінювати результати біохімічних досліджень (сечовина, креатинін, коагулограма тощо)	C	4-8
14	Оцінювати результати бактеріологічного та вірусологічного дослідження крові, сечі, ліквору, мокротиння, слизу з носоглотки	C	4-10

15	Оцінювати результати імуноферментного аналізу, полімеразної ланцюгової реакції, зокрема в режимі реального часу	С	4-10
16	Проведення спинномозкової пункції	С	2-4
17	Діагностувати та надавати допомогу при інфекційно-токсичному (септичному) шоці	С	1-2
18	Діагностувати та надавати допомогу при гострій наднирковій недостатності	С	1-2
19	Діагностувати та надавати допомогу при ДВЗ-синдромі	С	1-2
20	Діагностувати та надавати допомогу при мозковій комі	В	2-4
21	Діагностувати та надавати допомогу при набряку-набуханні головного мозку	С	2-4

Курс 13	СЕПСИС
----------------	---------------

Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при сепсисі; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.
-----------------------	---

Знання	Уміння
<p>1. Знати сучасні уявлення про етіопатогенез сепсису. Найчастіші збудники сепсису в сучасних умовах.</p> <p>Проблеми протимікробної резистентності та полірезистентності. Синдром системної запальної відповіді та його імунологічні маркери. Значення цитокінів та інших медіаторів запалення в патогенезі сепсису.</p> <p>2. Знати класифікацію сепсису, клініко-патогенетичні форми хвороби.</p> <p>3. Знати клінічні прояви сепсису: ураження органів та систем, основні симптоми захворювання.</p> <p>4. Знати клінічні прояви синдрому поліорганної недостатності.</p> <p>5. Знати сучасні критерії діагностики сепсису.</p> <p>6. Знати принципи та напрями</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів</p>

лікування сепсису. Протимікробна терапія. Патогенетична терапія. 7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності. 8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо. 9. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології. 10. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.	медичної деонтології. 8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу. 9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів. 10. Уміти оформлювати медичну документацію. 11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення. 12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.
--	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	С	2-6
2	Інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних досліджень	С	2-6
3	Оцінювати результати бактеріологічного дослідження крові, сечі, ліквору, мокротиння, слизу з носоглотки	С	2-6

Курс 14	ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при ВІЛ-інфекції; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
Знання		Уміння	
1. Знати етіологію ВІЛ-інфекції. 2. Знати епідеміологію ВІЛ-інфекції. 3. Знати нормативно-правові	1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну.		

<p>документи, що регламентують попередження та поширення ВІЛ-інфекції.</p> <p>4. Знати патогенез ВІЛ-інфекції. Імунологічні порушення при ВІЛ-інфекції.</p> <p>5. Знати ВІЛ-асоційовані та СНІД-індикаторні хвороби (інфекції та інвазії), їх патогенез.</p> <p>6. Знати класифікацію ВІЛ-інфекції, стадії і клінічні ознаки.</p> <p>7. Знати методи діагностики ВІЛ-інфекції/СНІДУ.</p> <p>8. Знати лікування ВІЛ-інфекції/СНІДУ.</p> <p>9. Знати заходи профілактики ВІЛ-інфекції. Поняття про до- та постконтактну профілактику.</p> <p>10. Знати диференційну діагностику з вторинними імунодефіцитами.</p> <p>11. Знати особливості реабілітації та диспансеризації, методи визначення непрацездатності.</p> <p>12. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>13. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
--	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Проводити передтестове консультування	D	10-20
2	Отримувати інформовану згоди пацієнта	D	10-20
3	Проводити післятестове консультування	D	5-10

4	Застосовувати для діагностики ВІЛ-інфекції швидкі тести	D	10-20
5	Оцінювати результати методів експрес-діагностики, імуноферментного аналізу, полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі тощо	C	5-10
6	Визначати тимчасову, стійку, часткову втрату працездатності, направляти на лікувально-трудова експертизу	B	2-4

Курс 15	ПРІОНОВІ ХВОРОБИ
----------------	-------------------------

Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при пріонових хворобах; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.
-----------------------	--

Знання	Уміння
<p>1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез пріонових хвороб (хвороба Кройцфельда-Якоба, куру, синдром Герстмана-Штройслера-Шейнкера, фатальне сімейне безсоння, скрепі, губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби).</p> <p>2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви пріонових хвороб.</p> <p>3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики пріонових хвороб, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати заходи профілактики пріонових хвороб.</p> <p>5. Знати правила оформлення медичної документації, передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>6. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладно.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну</p>

	документацію. 11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення. 12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.		
Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	***
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	С	***
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, супутній діагнози	С	***
4	Призначати необхідний план лабораторного та інструментального обстеження	С	***
Курс 16	МІКОЗИ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо етіології, епідеміології, патогенезу, клініки, діагностики, диференційної діагностики, принципів лікування, профілактики та диспансеризації при мікозах; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
Знання		Уміння	
1. Знати біологічні особливості, епідеміологію, патогенез мікозів (кандидоз, аспергильоз, криптококоз, гістоплазмоз). 2. Знати класифікацію, типові клінічні прояви, клінічні прояви залежно від форми та ступеня тяжкості хвороби, критерії тяжкості хвороби, можливі ускладнення. 3. Знати сучасні методи медичного дослідження, загальні і спеціальні методи діагностики мікозів та їх		1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну. 2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини. 3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів. 4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування	

<p>ускладнень, диференційну діагностику.</p> <p>4. Знати тактику лікування та правила виписки.</p> <p>5. Знати лікування невідкладних станів при мікозах, етіотропну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>6. Знати заходи профілактики мікозів, організацію протиепідемічних заходів.</p> <p>7. Знати реабілітацію й диспансеризацію, показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування, методи визначення непрацездатності.</p> <p>8. Знати сучасні світові тенденції згідно з рекомендаціями CDC, ESCMID тощо.</p> <p>9. Знати правила оформлення медичної документації; передові інформаційні та мережеві технології.</p> <p>10. Знати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.</p>	<p>хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>
---	--

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Збирати медичну інформацію про пацієнта (скарги, анамнез хвороби і життя, епідеміологічний та алергологічний анамнез), аналізувати клінічні дані	С	2-6
2	Проводити об'єктивне клінічне обстеження хворого	С	2-6
3	Визначати та обґрунтовувати попередній, супутній діагнози	С	2-6
4	Призначати необхідний план лабораторного та	С	2-6

	інструментального обстеження		
5	Призначати лікування: етіотропне, патогенетичне, симптоматичне	С	2-6
Курс 17	НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ В КЛІНІЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ		
Навчальна мета	набути/вдосконалити/демонструвати знання щодо діагностики, лікування та профілактики невідкладних станів, які можуть виникати в хворого з інфекційною патологією; оволодіти відповідними компетентностями, вміннями та практичними навичками.		
	Знання	Уміння	
	<p>1. Знати основні види невідкладних станів (етіопатогенез, клінічні прояви, принципи діагностики та терапії, профілактика ускладнень): шок (інфекційно-токсичний (септичний), дегідратаційний (гостре зневоднення), анафілактичний), гостра печінкова енцефалопатія, гостра дихальна недостатність, набряк легень, порушення трахеобронхіальної прохідності, гострий респіраторний дистрес-синдром у дорослих, гостра серцева недостатність, набряк і набухання головного мозку, церебральна гіпертензія, гостра ниркова недостатність, гостра надниркова недостатність, геморагічний синдром (ДВЗ-синдром), коматозні стани.</p> <p>2. Знати організацію медичної допомоги інфекційним хворим, в тому числі швидкої й невідкладної.</p> <p>3. Знати принципи лікування невідкладних станів при інфекційних захворюваннях, етіотропну, специфічну, патогенетичну терапію, основи фармакотерапії, дієтотерапії.</p> <p>4. Знати правила організації та проведення невідкладної допомоги та інтенсивної терапії.</p> <p>5. Знати організацію відділень (палат) інтенсивної терапії в інфекційних</p>	<p>1. Уміти надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладно, керуючись принципами доказової медицини.</p> <p>2. Уміти застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування.</p> <p>3. Уміти здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.</p> <p>4. Уміти проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих.</p> <p>5. Уміти працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.</p> <p>6. Уміти організовувати та проводити консультації хворих.</p> <p>7. Уміти дотримуватися принципів медичної деонтології.</p> <p>8. Уміти керувати роботою середнього медичного персоналу.</p> <p>9. Уміти планувати роботу та проводити аналіз її результатів.</p> <p>10. Уміти оформлювати медичну документацію.</p> <p>11. Брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення.</p> <p>12. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень.</p>	

<p>стаціонарах для лікування хворих з невідкладними станами.</p> <p>6. Знати підходи до вибору засобів і методів інтенсивної терапії.</p> <p>7. Знати класифікацію коматозних станів (за етіологією, за стадіями розвитку, за глибиною та ступенем тяжкості, зокрема за шкалою ком Глазго). Свідомість та оцінка ступеня її порушення.</p> <p>8. Знати диференційну діагностику окремих коматозних станів.</p> <p>9. Знати права, обов'язки і відповідальність лікаря-інфекціоніста.</p>			
Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при дегідратаційному шоці	С	2-6
2	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при інфекційно-токсичному (септичному) шоці	С	2-6
3	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при анафілактичному шоці	С	0-2
4	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій печінковій недостатності	С	2-6
5	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій нирковій недостатності	С	2-6
6	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій наднирковій недостатності	С	2-6
7	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при геморагічному синдромі: кишковій кровотечі, дисемінованому внутрішньо-судинному згортанні крові, недостатності місцевого гемостазу	С	2-6

8	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при набряку легень	С	2-6
9	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при набряку гортані	С	2-6
10	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при набряку-набуханні головного мозку	С	2-6
11	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій серцевій недостатності	С	2-6
12	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій судинній недостатності	С	2-6
13	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострій дихальній недостатності	С	2-6
14	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при коми: печінковій, малярійній, мозковій, уремічній, діабетичній	В	5-10
15	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострому внутрішньосудинному гемолізі	В	0-2
16	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при судомному синдромі	В	2-6
17	Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гіпертермічному синдромі	С	5-10
18	Проведення штучного дихання методом «рот у рот»	С	2-6
19	Проведення закритого масажу серця	С	2-6
20	Проведення конікотомії	В	0-2
21	Визначення групи крові за системою АВО, резус-фактора	С	2-4

Примітка: *** – практична навичка виконується постійно (щодня) під час навчання лікаря-інтерна.

V. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Медицина невідкладних станів	60
2	Фтизіатрія	6
3	Епідеміологія	6
4	Військово-медична підготовка	12
5	Військово-спеціальна підготовка	24
6	Медичне право	6
7	Медична психологія	6

VI. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість навчання – 6 місяців (936 годин, 31,2 кредити ЄКТС)

Назва освітнього компоненту/курсу	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні заняття
ОК 1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ІНФЕКЦІЙНИМ ХВОРИМ В УКРАЇНІ	6	-	2	4
ОК 2. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	42	4	12	26
ОК 3. ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	12	2	4	6
ОК 4. ОСНОВНІ КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ ТА СИНДРОМИ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБАХ	30	-	6	24
ОК 5. ІНФЕКЦІЇ ТА ІНВАЗІЇ З ПЕРЕВАЖНО ФЕКАЛЬНО- ОРАЛЬНИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ	132	6	32	94
ОК 6. ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ	66	4	16	46

ОК 7. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ З ПОВІТРЯНО-КРАПЛИННИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ	168	6	36	126
ОК 8. ТРАНСМІСИВНІ ІНФЕКЦІЇ	72	4	14	54
ОК 9. ЗООНОЗНІ ІНФЕКЦІЇ	66	4	14	48
ОК 10. РАНОВІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ	42	4	10	28
ОК 11. ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ, КАРАНТИННІ ІНФЕКЦІЇ	36	4	10	22
ОК 12. НЕЙРОІНФЕКЦІЇ ТА ІНФЕКЦІЇ З ПЕРВАЖНИМ УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ	42	4	8	30
ОК 13. СЕПСИС	12	-	4	8
ОК 14. ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ	30	4	6	20
ОК 15. ПРИОНОВІ ХВОРОБИ	6	-	4	2
ОК 16. МІКОЗИ	6	-	4	2
ОК 17. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ В КЛІНІЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	42	4	12	26
Базовий контроль знань.	2	-	2	-
Проміжний контроль знань.	4	-	2	2
Іспит з оволодіння практичними навичками.	2	-	-	2
Співбесіда.	4	-	4	-
РАЗОМ:	822	50	202	570
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ				
ОК 18. Медицина невідкладних станів	60	-	60	-
ОК 19. Фтизіатрія	6	-	-	6
ОК 20. Епідеміологія	6	-	-	6
ОК 21. Військово-медична підготовка	12	-	12	-

ОК 22. Військово-спеціальна підготовка	24	-	24	-
ВК 23. Медичне право	6	-	6	-
ВК 24. Медична психологія	6	-	6	-
РАЗОМ:	114	-	102	12
УСЬОГО	936	50	304	582
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНОЇ ЧАСТИНИ ПРОГРАМИ – 31,2 КРЕДИТИ ЄКТС				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

ОК 1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ІНФЕКЦІЙНИМ ХВОРИМ В УКРАЇНІ

- 1.1. Основи законодавства України про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів і закладів охорони здоров'я.
- 1.2. Організація інфекційної служби і основні напрямки боротьби з інфекційними хворобами в сучасних умовах.
- 1.3. Принципи організації стаціонарної допомоги інфекційним хворим.
- 1.4. Принципи організації амбулаторно-поліклінічної допомоги інфекційним хворим, кабінету інфекційних захворювань.

ОК 2. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

- 2.1. Поняття про інфекційний процес.
  - 2.1.1. Збудники інфекційних захворювань. Класифікація інфекційних захворювань.
  - 2.1.2. Загальні епідеміологічні аспекти інфекційної патології.
  - 2.1.3. Неспецифічні механізми резистентності організму.
  - 2.1.4. Клінічні аспекти імунології
- 2.2. Загальні принципи і методи діагностики інфекційних хвороб
  - 2.2.1. Анамнез та епідеміологічний анамнез
  - 2.2.2. Клінічна діагностика
  - 2.2.3. Використання лабораторних методів дослідження
  - 2.2.4. Методи інструментального дослідження та їх оцінка
  - 2.2.5. Принципи формування діагнозу
- 2.3. Загальні підходи до терапії інфекційних хворих на догоспітальному та госпітальному етапах
  - 2.3.1. Принципи етіотропної терапії. Поняття про антибіотикорезистентність. Стан проблеми та шляхи вирішення

- 2.3.2. Засоби патогенетичної терапії
- 2.3.3. Ускладнення застосування лікарських препаратів у практиці лікаря-інфекціоніста. Медикаментозна хвороба: класифікація, патогенез та клініка різних форм, діагностика, лікування, профілактика
- 2.4. Загальні підходи до реабілітації та диспансеризації хворих на інфекційні захворювання
  - 2.4.1. Принципи реабілітації, диспансеризації хворих на інфекційні захворювання. Функції та організація роботи лікаря КІЗ
  - 2.4.2. Особливості спостереження за особами із «декретованого контингенту»
- 2.5. Принципи профілактики інфекційних хвороб
  - 2.5.1. Специфічна профілактика інфекційних хвороб
  - 2.5.2. Неспецифічна профілактика інфекційних хвороб
  - 2.5.3. Поняття про внутрішньолікарняні інфекції, або інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Інфекційний контроль
  - 2.5.4. Дезінфекція
    - 2.5.4.1. Методи та засоби дезінфекції в осередку інфекційних хвороб
    - 2.5.4.2. Методи та засоби дезінфекції в інфекційних стаціонарах. Профілактика внутрішньолікарняного інфікування
    - 2.5.4.3. Методи та засоби дезінфекції при особливо небезпечних інфекціях
  - 2.5.5. Дезінсекція та дератизація

ОК 3. ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

- 3.1. Теоретичні основи імунопрофілактики. Історичні відомості. Загальні поняття
  - 3.1.1. Види імунопрофілактики
  - 3.1.2. Види вакцинації
- 3.2. Класифікація препаратів для імунопрофілактики та вимоги до них
- 3.3. Календар щеплень в Україні
- 3.4. Протипоказання до проведення імунопрофілактики
- 3.5. Поствакцинальні реакції та ускладнення
- 3.6. Оцінювання ефективності імунопрофілактики
- 3.7. Планова імунопрофілактика
- 3.8. Термінова імунопрофілактика
- 3.9. Щеплення за епідемічними показаннями
- 3.10. Рекомендовані щеплення
- 3.11. Вакцинація мандрівників

- 3.12. Профілактика поствакцинальних реакцій
- 3.13. Організація та проведення імунопрофілактики
- 3.14. Особливості проведення імунопрофілактики в осіб з порушенням стану здоров'я та при особливих станах
- 3.15. Особливості імунопрофілактики окремих інфекцій, зокрема коронавірусної інфекції, грипу, вірусних гепатитів А та В, дифтерії, правця, сказу, жовтої гарячки тощо

ОК 4. ОСНОВНІ КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ ТА СИНДРОМИ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБАХ

- 4.1. Семіотика інфекційних хвороб. Поняття термінів «симптом» та «синдром»
- 4.2. Основні клінічні синдроми: інтоксикаційний, дегідратаційний, гепатолієнальний, діареї, респіраторний, менінгеальний, судомний, артралгічний, лімфаденопатії, жовтяничний, екзантеми й енантеми
- 4.3. Типи та диференційна діагностика гарячок

ОК 5. ІНФЕКЦІЇ ТА ІНВАЗІЇ З ПЕРЕВАЖНО ФЕКАЛЬНО-ОРАЛЬНИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 5.1. Черевний тиф і паратифи А, В, С
- 5.2. Сальмонельоз
- 5.3. Харчові токсикоінфекції
- 5.4. Шигельоз
- 5.5. Ботулізм
- 5.6. Вірусні діареї
- 5.7. Ешерихіози
- 5.8. Кишковий єрсиніоз, псевдотуберкульоз
- 5.9. Кампілобактеріоз
- 5.10. Протозойні інвазії кишечника
  - 5.10.1. Амебіаз
  - 5.10.2. Балантидіаз
  - 5.10.3. Лямбліоз
  - 5.10.4. Криптоспоридіоз
- 5.11. Гельмінтози
  - 5.11.1. Клас: нематодози
    - 5.11.1.1. Ентеробіоз
    - 5.11.1.2. Аскаридоз

- 5.11.1.3. Трихоцефальоз
- 5.11.1.4. Стронгілоїдоз
- 5.11.1.5. Анкілостомідози
- 5.11.1.6. Трихінельоз
- 5.11.2. Клас: цестодози
  - 5.11.2.1. Теніарінхоз
  - 5.11.2.2. Теніоз
  - 5.11.2.3. Гіменолепідоз
  - 5.11.2.4. Дифілоботріоз
  - 5.11.2.5. Ехінококоз
    - 5.11.2.5.1. Гидативний ехінококоз
    - 5.11.2.5.2. Альвеолярний ехінококоз
    - 5.11.2.5.3. Інші види ехінококозу
    - 5.11.2.5.4. Цистицеркоз
- 5.11.3. Клас: трематодози
  - 5.11.3.1. Опісторхоз
  - 5.11.3.2. Шистосомози
  - 5.11.3.3. Фасціольоз
  - 5.11.3.4. Клонорхоз
  - 5.11.3.5. Парагонімоз

5.12. Діарея мандрівників

ОК 6. ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ

6.1. Анатомо-фізіологічні особливості печінки і жовчних шляхів

- 6.1.1. Структура і функції печінки
- 6.1.2. Обмін білірубіну та його порушення
- 6.1.3. Патоморфологія печінки

6.2. Методи діагностики, що використовуються для обстеження хворих на вірусні гепатити

- 6.2.1. Загальноклінічні методи дослідження
  - 6.2.2. Біохімічні методи дослідження
- 6.2.3. Інструментальні методи дослідження
- 6.2.4. Специфічні методи дослідження

6.3. Диференційна діагностика жовтяниць

- 6.3.1. Надпечінкові жовтяниці
- 6.3.2. Паренхіматозні жовтяниці
- 6.3.3. Обтураційні жовтяниці

- 6.4. Жовтяниці у вагітних: класифікація, етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація
- 6.5. Класифікація вірусних гепатитів
- 6.6. Етіологія та епідеміологія вірусних гепатитів А, В, D, С, Е, G
- 6.7. Патогенез вірусних гепатитів А, В, D,С, Е
- 6.8. Інші вірусні гепатити
- 6.9. Клінічні особливості перебігу гострих та хронічних вірусних гепатитів
- 6.10. Мікст-гепатити
- 6.11. Діагностика та диференційна діагностика вірусних гепатитів
- 6.12. Наслідки вірусних гепатитів
- 6.13. Принципи лікування гострих та хронічних вірусних гепатитів
  - 6.13.1. Етіотропна (противірусна) терапія
  - 6.13.2. Патогенетична терапія
  - 6.13.3. Симптоматичні засоби та інші методи лікування
- 6.14. Реабілітація та диспансеризація
- 6.15. Профілактика

ОК 7. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ З ПОВІТРЯНО-КРАПЛИННИМ МЕХАНІЗМОМ ЗАРАЖЕННЯ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 7.1. Грип
  - 7.1.1.Сезонний
  - 7.1.2. Пандемічний
  - 7.1.3. Пташиний
- 7.2. Гострі респіраторні вірусні інфекції
  - 7.2.1. Парагрип
  - 7.2.2. Аденовірусна інфекція
  - 7.2.3. Риновірусна інфекція
  - 7.2.4. Реовірусна інфекція
  - 7.2.5. Респіраторно-синцитіальна інфекція
  - 7.2.6. Коронавірусна інфекція. Тяжкий гострий респіраторний синдром (SARS). MERS. Нова коронавірусна хвороба (COVID-19)
  - 7.2.7. Бокавірусна інфекція
  - 7.2.8. Метапневмовірусна інфекція
- 7.3. Атипові пневмонії
  - 7.3.1. Респіраторний мікоплазмоз
  - 7.3.2. Респіраторний хламідіоз

7.3.3. Орнітоз

7.3.4. Легіонельоз

7.3.5. Пневмоцистоз

7.4. Герпесвірусні інфекції (етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація)

7.4.1. Захворювання, спричинені вірусами простого герпесу (HSV-1/2)

7.4.2. Вітряна віспа та оперізуючий герпес (VZV)

7.4.3. Захворювання, спричинені вірусом Епштейна-Барр (EBV-інфекція)

7.4.5. Цитомегаловірусна інфекція (CMV)

7.4.6. Раптова екзантема (HHV-6)

7.4.7. Синдром хронічної втоми (HHV-7)

7.4.8. Саркома Капоши (HHV-8)

7.5. Бактерійні крапельні інфекції: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

7.5.1. Тонзиліт

7.5.2. Дифтерія

7.5.3. Скарлатина

7.6. «Дитячі» інфекції у дорослих: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація, карантинні засоби

7.6.1. Кір

7.6.2. Краснуха

7.6.3. Епідемічний паротит

7.6.4. Кашлюк та паракашлюк

7.6.5. Парвовірусна інфекція

ОК 8. ТРАНСМІСИВНІ ІНФЕКЦІЇ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

8.1. Рикетсіози

8.1.1. Епідемічний висипний тиф та хвороба Бріла

8.1.2. Ендемічний (щурячий, блошиний) висипний тиф

8.1.3. Ку-гарячка

8.1.4. Кліщовий пароксизмальний рикетсіоз

8.1.5. Марсельська гарячка

8.1.6. Везикульозний рикетсіоз

- 8.1.7. Північно-азіатський кліщовий рикетсіоз
- 8.1.8. Гарячка цуцугамуші
- 8.2. Бартонельози
  - 8.2.1. Хвороба Карріона
  - 8.2.2. Волинська гарячка
  - 8.2.3. Хвороба від котячих подряпин
- 8.3. Ерліхіози
  - 8.3.1. Гранулоцитарний анаплазмоз людини
  - 8.3.2. Моноцитарний ерліхіоз людини
- 8.4. Трипаносомози
  - 8.4.1. Африканський трипаносомоз
  - 8.4.2. Американський трипаносомоз
- 8.5. Системний кліщовий бореліоз
- 8.6. Малярія
- 8.7. Лейшманіози
  - 8.8.1. Вісцеральний лейшманіоз
  - 8.8.2. Шкірний лейшманіоз
- 8.8. Бабезіоз
- 8.9. Гельмінтози
  - 8.9.1. Дифіляріоз
  - 8.9.2. Філяріози
    - 8.9.2.1. Вухереріоз
    - 8.9.2.2. Лоаоз
    - 8.9.2.3. Онхоцеркоз
    - 8.9.2.4. Мансонельоз

9. ЗООНОЗНІ ІНФЕКЦІЇ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 9.1. Бруцельоз
- 9.2. Геморагічні гарячки
  - 9.2.1. Геморагічна гарячка Крим-Конго
  - 9.2.2. Омська геморагічна гарячка
  - 9.2.3. Гарячка Денге
  - 9.2.4. Хантавірусна інфекція
    - 9.2.4.1. Геморагічна гарячка з нирковим синдромом
    - 9.2.4.2. Хантавірусний кардіопульмональний синдром
  - 9.2.5. Геморагічна гарячка долини Ріфт-Валлі
  - 9.2.6. Москітна гарячка

- 9.3. Сибірка
- 9.4. Токсоплазмоз
- 9.5. Туляремія
- 9.6. Коксисельоз
- 9.7. Сап
- 9.8. Меліоїдоз
- 9.9. Ящур
- 9.10. Лептоспіроз

ОК 10. РАНОВІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 10.1. Правець
- 10.2. Сказ
- 10.3. Бешиха
- 10.4. Еризипелоїд
- 10.5. Лепра
- 10.6. Паравакцина

ОК 11. ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ, КАРАНТИННІ ІНФЕКЦІЇ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 11.1. Холера
- 11.2. Чума
- 11.3. Особливо небезпечні геморагічні гарячки: Ебола, Ласса, Марбург, Жовта
- 11.5. Натуральна та зоонозна мавпяча віспа

ОК 12. НЕЙРОІНФЕКЦІЇ ТА ІНФЕКЦІЇ З ПЕРВАЖНИМ УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація

- 12.1. Менінгококова інфекція
- 12.2. Пневмококова інфекція
- 12.3. Гарячка Західного Нілу
- 12.4. Арбовірусні енцефаліти (загальна характеристика)
  - 12.4.1. Кліщовий енцефаліт
  - 12.4.2. Японський енцефаліт
- 12.5. Поліомієліт
- 12.6. Ентеровірусні захворювання Коксакі та ЕСНО

ОК 13. СЕПСИС

13.1. Сучасні уявлення про етіопатогенез сепсису

13.1.1. Найчастіші збудники сепсису в сучасних умовах. Проблеми резистентності та полірезистентності

13.1.2. Синдром системної запальної відповіді та його імунологічні маркери. Значення цитокінів та інших медіаторів запалення в патогенезі сепсису

13.2. Клінічні прояви сепсису: ураження органів та систем

13.2.1. Класифікація сепсису. Клініко-патогенетичні форми хвороби

13.2.2. Основні симптоми захворювання

13.3. Синдром поліорганної недостатності та його клінічні прояви

13.4. Сучасні критерії діагностики сепсису

13.5. Лікування

13.5.1. Антибактеріальна терапія

13.5.2. Патогенетична терапія

ОК 14. ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ

14.1. Етіологія ВІЛ-інфекції

14.2. Епідеміологія ВІЛ-інфекції. Нормативно-правові документи, що регламентують попередження та розповсюдження ВІЛ-інфекції

14.3. Імунологічні порушення при ВІЛ-інфекції. СНІД-індикаторні хвороби.

14.4. Патогенез

14.5. Стадії і клінічні ознаки

14.6. СНІД-асоційовані інфекції та інвазії

14.7. Діагностика ВІЛ-інфекції / СНІДУ

14.8. Лікування ВІЛ-інфекції / СНІДУ

14.9. ВІЛ-інфекція у вагітних

14.10. Профілактика ВІЛ-інфекції. Поняття про до- та постконтактну профілактику ВІЛ-інфекції

14.11. Вторинні імунодефіцити

ОК 15. ПРИОНОВІ ХВОРОБИ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика

15.1. Хвороба Кройцфельда-Якоба

15.2. Куру

15.3. Синдром Герстмана-Штройслера-Шейнкера

15.4. Фатальне сімейне безсоння

15.5. Скрепі

15.6. Губчата енцефалопатія великої рогатої худоби

ОК 16. МІКОЗИ: етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактика та диспансеризація.

16.1. Кандидоз

16.2. Аспергильоз

16.3. Криптококоз

16.4. Гістоплазмоз

ОК 17. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ В КЛІНІЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ:

17.1. Організація та проведення невідкладної допомоги та інтенсивної терапії

17.1.1. Організація відділень (палат) інтенсивної терапії в інфекційних стаціонарах для лікування хворих з невідкладними станами

17.1.2. Вибір засобів і методів інтенсивної терапії

17.2. Основні види невідкладних станів (етіопатогенез, клінічні прояви, принципи діагностики та терапії, профілактика ускладнень)

17.2.1. Шок

17.2.1.1. Інфекційно-токсичний (септичний) шок

17.2.1.2. Дегідратаційний синдром (гостре зневоднення)

17.2.1.3. Анафілактичний шок

17.2.2. Інфекційно-токсична енцефалопатія. Гостра печінкова недостатність

17.2.3. Гостра дихальна недостатність

17.2.3.1. набряк легень

17.2.3.2. порушення трахеобронхіальної прохідності

17.2.3.3. Гострий респіраторний дистрес-синдром у дорослих

17.2.4. Гостра серцева недостатність

17.2.5. набряк і набухання головного мозку

17.2.6. Церебральна гіпертензія

17.2.7. Гостра ниркова недостатність

17.2.8. Гостра надниркова недостатність

17.2.9. Геморагічний синдром (ДВЗ-синдром)

17.2.10. Коматозні стани

17.2.10.1. Класифікація коматозних станів. Свідомість та оцінка ступеню її порушення

17.2.10.2. Диференційна діагностика окремих коматозних станів

ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

ОК 18. Медицина невідкладних станів

ОК 19. Фтизіатрія

ОК 20. Епідеміологія

- ОК 21. Військово-медична підготовка
- ОК 22. Військово-спеціальна підготовка
- ВК 23. Медичне право
- ВК 24. Медична психологія

ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ПРОГРАМИ НА КАФЕДРІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Передбачає курацію хворих в різних відділеннях бази стажування (відділення крапельних інфекцій – 1 міс., відділення кишкових інфекцій – 1 міс., відділення вірусних гепатитів – 1 міс., діагностичне відділення – 2 міс., приймальне відділення – 1 міс.).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Тривалість навчання – 16 місяців (2496 годин; 83,2 кредити ЄКТС)

Місце роботи	Тривалість роботи
Кабінет інфекційних захворювань поліклініки	1 місяць
Інфекційні відділення:	
- робота у приймальному відділенні	3 місяця
- робота у діагностичному відділенні	3 місяця
- робота у відділенні кишкових інфекцій	2 місяця
- робота у відділенні вірусних гепатитів	2 місяця
- робота у відділенні крапельних інфекцій	2 місяця
- робота у відділенні (палаті) інтенсивної терапії та реанімації	3 місяця

Практична частина інтернатури на базі стажування передбачає практичну лікарську діяльність лікаря-інтерна у спеціалізованих відділеннях ЛПЗ (ЗОЗ) згідно з індивідуальним і навчальним планами під безпосереднім керівництвом керівника бази стажування.

Керівники баз стажування систематично проводять семінарські заняття згідно з навчальним планом за визначеною тематикою, здійснюють контроль набутих знань та практичних навичок лікарями-інтернами у вигляді співбесід.

Головні лікарі (директори) ЛПЗ (ЗОЗ) систематично контролюють роботу лікарів-інтернів та їх безпосередніх керівників, періодично заслуховуючи їх

доповіді про хід підготовки молодих фахівців на лікарських нарадах, проводять заходи з підвищення ефективності підготовки лікарів-інтернів на базі стажування.

VII. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Законодавчі та нормативні акти розроблення програми

1. Конституція України
2. Закон України «Про освіту»
3. Законі України «Про вищу освіту»
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
5. Наказ МОЗ України № 1254 від 22.06.2021 р. «Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію»
6. Наказ МОЗ України № 805 від 13.05.2022 р. «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 р. № 1254»
7. Наказ МОЗ України № 446 від 22.02.2019 р. «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 березня 2019 року за № 293/33264 зі змінами (Наказ МОЗ № 74 від 19.01.2021 р. «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»)
8. European Standards of Postgraduate Medical Specialist Training «Training Requirements for the Specialty of Infectious Diseases», European Board of Infectious Diseases, Bruxelles, 2018
9. Charter adopted by the Management Council of the UEMS «CHARTER on TRAINING of MEDICAL SPECIALISTS in the EUROPEAN COMMUNITY», October 1993
10. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ Міністерства освіти та науки України № 1254 від 01.10.2019 р.)
11. Указ президента України № 155/2019 від 20.04.2019 р. «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції»
12. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників системи охорони здоров'я

Рекомендована література

1. *Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник* / Ф.С. Глумчер, Л.П. Чепкий, Л.В. Усенко та ін.; за ред. Ф.С. Глумчера. – 4-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.

2. *Атлас інфекційних хвороб* / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

3. *Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник* / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.

4. *Епідеміологія: протиепідемічні заходи. Навчальний посібник* / М.Д. Чемич, Н.Г. Малиш, Н.І. Ільїна, В.В. Ільїна та ін. // Вінниця: Нова Книга, 2020. – 288 с.

5. *Закон України № 1645-III (1645-14) від 06.04.2000 р. в редакції від 01.06.2012 р. «Про захист населення від інфекційних хвороб»* зі змінами.

6. *Закон України № 5460-VI (5460-17) від 16.10.2012 р. «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ»* зі змінами.

7. *Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб.* / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.

8. *Інфекційні хвороби: підручник* / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

9. *Інфекційні хвороби: підручник* : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.

10. *Інфекційні хвороби у дітей: підручник* / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та ін.; за ред. Л.І. Чернишової. – 3-є вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ Медицина, 2021. – 1072 с.

11. *Кліщові інфекції: сучасні клініко-епідеміологічні, діагностичні та терапевтичні аспекти: навч.-метод. посібник для лікарів-інтернів та лікарів* / О.К. Дуда, Г.В. Бацюра, В.О. Бойко, Л.Ф. Матюха, Л.П. Коцюбайло. – Київ, Вид-во ТОВ «Майстер Книг», 2019. – 117 с.

12. *Лайм-бореліоз. Діагностичні критерії, лікування і профілактика: метод. рекомендації* / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, М.І. Шкільна та ін. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 52 с.

13. *Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т. 1* / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В. Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона; наук. ред. пер. В'ячеслав Ждан, Лілія Бабінець, Людмила Пасієшвілі, Валентина Величко, Наталія Михайловська. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 258 с.

14. *Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т. 2* / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В. Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона; наук. ред. пер. Катерина Юрко, Василь Москалюк, Лариса Мороз та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 778 с.

15. *Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез,*

імунітет, лабораторна діагностика та контроль: пер. 19-го англ. вид.: у 2 т. Т. 1 / за ред. Майкла Р. Барера, Вілла Ірвінга, Ендрю Свонна, Нелюн Перери; наук. ред. пер. Сергій Климнюк, Валерій Мінухін, Сергій Похил. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 434 с.

16. *Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез, імунітет, лабораторна діагностика та контроль: пер. 19-го англ. вид.: у 2 т. Т. 2 / за ред. Майкла Р. Барера, Вілла Ірвінга, Ендрю Свонна, Нелюн Перери; наук. ред. пер. Сергій Климнюк, Валерій Мінухін, Сергій Похил. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 386 с.*

17. *Медична паразитологія з ентомологією: навч. посібник / В.М. Козько, В.В. М'ясоєдов, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоєдова. – 2-е вид., виправл. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017. – 336 с.*

18. *Мікотичні та протозойні інфекції, асоційовані з імуносупресією: навч. посібник / Л.Р. Шостакович-Корецька, К.Ю. Литвин, М.С. Суремченко та ін. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2018. – 132 с.*

19. *Мікробіологія з основами імунології: підручник / В.В. Данилейченко, Й.М. Федечко, О.П. Корнійчук, І.І. Солонинко; за ред. В.В. Данилейченка, Й.М. Федечка – 3-є вид. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 376 с.*

20. *Невідкладна інфектологія: навч. посібник / За ред. В.М. Козька. – 2-е вид., перероб. та доп. – Київ: ВСВ «Медицина», 2018. – 120 с.*

21. *Основи імунології: функції та розлади імунної системи: посібник: пер. 6-го англ. вид. / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай; наук. ред. пер. Валентина Чоп'як. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 328 с.*

22. *Охорона праці в медичній галузі: підручник / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. акад. НАМНУ О.П. Яворовського. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 488 с.*

23. *Паліативно-хоспісна допомога: навч. посіб. / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. – 2-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 328 с.*

24. *Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навч. посіб. / В.С. Тарасюк, М.В. Матвійчук, І.В. Паламар та ін.; за ред. В.С. Тарасюка. – 4-е вид., стер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 504 с.*

25. *Тропічні хвороби: навч. посіб. / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 384 с.*

26. *Harrison's Principles of Internal Medicine. – 19th Edition // DanLongo, AnthonyFauci, DennisKasper, StephenHauser. – McGraw-Hill, 2015.*

27. *Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and : 2016 / A. Rhodes, L.E. Evans, W. Alhazzani [etal.] // Intensive Care Med. – 2017. – P. 1–74.*

28. *Textbook: Mandell, Douglas, Principles and Practice of Infectious Diseases: 2-Volume Set 9th Edition. Philadelphia, PA: Elsevier, 2020.*

Електронні ресурси:

1. https://emedicine.medscape.com/infectious_diseases

2. <https://www.medscape.com/infectiousdiseases>
3. <https://www.webmd.com/a-to-z-guides/health-topics?pg=i>
4. <https://www.who.int/> (ВООЗ)
5. <https://guidelines.moz.gov.ua/>
6. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions>
7. <https://www.uems.eu>
8. <https://www.britishinfection.org> (Британська асоціація з питань інфекцій)
9. <https://www.cdc.gov> (Центр контролю за захворюваннями, США)
10. <https://www.fitfortravel.nhs.uk> (Шотландський сайт з корисною інформацією для мандрівників)
11. <https://www.gov.uk/government/organisations/public-health-england> (Охорона здоров'я Англії)
12. <https://www.idsociety.org> (інфекційні хвороби Америки; джерело загальної інформації про інфекційні хвороби, авторитетні практичні рекомендації)
13. <https://www.who.int/csr/don> (ВООЗ, корисні посилання щодо мандрівної медицини з оновленою інформацією про спалахи інфекцій, змін резистентності та вимог до вакцинації)
14. <https://www.ecdc.europa.eu/en> (ECDC, European Centre for Disease Prevention and Control)
15. https://www.escmid.org/guidelines_publications/guidelines/ (ESCMID, The European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases)
16. <https://www.nice.org.uk/about/what-we-do/our-programmes/nice-guidance/nice-guidelines> (NICE, National Institute for Health and Care Excellence)

**Генеральний директор
Директорату медичних кадрів,
освіти і науки**

Сергій УБОГОВ